वीरसूःवीरपुत्रसूः॥३२॥ मातैवशुश्रूःतांअनंतरमव्यवहितं आत्मनोदेहंसःचेतनावान् नहन्यात् सकः यस्यशिरःसुषिरंमेदोमज्जादिनारिक्तंशुष्कालाबुवत्पथिपतितं तद्विपरीतमसुषिरंस्यात् ॥३३॥ प्राणउपस्थे द्रियंतत्संश्लेषेमैथुनेइत्यर्थः अभिसंधिः पुत्रोमेगौरोजायेतवेदमब्रुवीतसर्वमायुरियादित्यादिश्रुत्याप्रदर्शितोभिलाषः कृतोदंपतीभ्यामेव तमभिलाषंमातापितावाउभौवाकुरुतस्तत्रभूतार्थोयाथार्थ्यंमातर्येवतत्क र्तृत्वंस्थितंनिष्ठितंपितरितुसोभिलाषःपाक्षिकोभवतीत्यर्थः॥३४॥ भरणमात्रेणगर्भधारणमात्रेणसंबंधेनमातापुत्रेप्रीतिमाल्हादंस्नेहमासक्तिंचकरोति अतःप्रत्युपकारायतस्यामपिप्रीतिस्नेहौपुत्रेणकार्यावित्यर्थः वस्तुतस्तुपितुरेवप्रजाः यथोक्तंप्रागेव माताभस्त्रापितुःपुत्रोयेनजातःसएवसइति भस्त्राचर्मकोशः पितुराज्ञाऽनुल्लंघनीयेतिभावः॥३५॥ ननुनचैतद्विद्योब्राह्मणाःस्मोवयमब्राह्मणावेतिश्रुतेःपितृत्वेएवसंशयात्कथंत दाज्ञानुल्लंघनीयेत्यतआह पाणीति धर्मेचार्थेचकामेचनातिचरामीतिप्रतिज्ञापूर्वकंस्वयंपाणिपद्मंकृत्वायदिपुरुषाःस्त्रियःपरदारान्प्रतियास्यंतितर्हितेयाच्यतांप्रार्थनीयतांपूज्यतामितियावत् नार्हंति धर्मत्यागात्

कुक्षिसंधारणाद्धात्रीजननाज्जननीस्मृता ॥ अंगानांवर्धनादंबावीरसूत्वेनवीरसूः ॥ ३२ ॥ शिशोःशुश्रूषणाच्छुश्रूर्मातादेहमनंतरं ॥ चेतनावान्नरोहन्याद्य स्यनासुषिरंशिरः॥ ३३॥ दंपत्योःप्राणसंश्लेषेयोभिसंधिःकृतःकिल॥ तंमाताचपिताचेतिभूतार्थोमातरिस्थितः॥३४॥ माताजानातियद्गोत्रंमाताजानाति यस्यसः॥ मातुर्भरणमात्रेणप्रीतिःस्नेहःपितुःप्रजाः॥३५॥ पाणिबंधंस्वयंकृत्वासहधर्ममुपेत्यच॥ यदायास्यंतिपुरुषाःस्त्रियोनार्हंतियाच्यतां॥३६॥भरणाद्धि स्त्रियोभर्तापात्याच्चैवस्त्रियःपतिः॥ गुणस्यास्यनिवृत्तौतुनभर्तानपुनःपतिः॥३७॥एवंस्त्रीनापराध्नोतिनरएवापराध्यति॥ व्युच्चरंश्चमहादोषंनरएवापराध्यति॥ ॥ ३८ ॥ स्त्रियाहिपरमोभर्तादैवतंपरमंस्मृतं ॥ तस्यात्मनातुसदृशमात्मानंपरमंददौ ॥ ३९ ॥ नापराधोस्तिनारीणांनरएवापराध्यति ॥ सर्वकार्या पराध्यत्वान्नापराध्यंतिचांगनाः॥ ४० ॥

अयमाशयः यएवंविधःपितासोऽज्ञातत्वादशिष्टत्वाच्चनानुरोध्यः ममतुपितासतीपतिरनुरोध्यएवेति ॥ ३६ ॥ किंतर्हिपित्राज्ञयामाताहंतव्येत्याशंक्याहभरणादिति पत्युर्भावःकर्मवापात्यंपालयितृत्वंतस्मात् तथाचभार्यापत्नींचप्राणैर्वियोजयितुमिच्छतोस्यभर्तृत्वादिगुणशून्यस्योन्मत्तस्येववचनान्मातरंनहिंसिष्येइत्याशयः ॥ ३७ ॥ ननुव्यभिचारिणीस्त्रीहंतव्यैवान्यथाकुलसंकरापत्तेरित्याशंक्याह एवमिति एवमपीत्यर्थः व्युच्चरन्आचरन् महादोषंपारदार्यं यदिप्रार्थयितैवनस्यात्तर्हिनायंदोषःप्रसज्येतातःप्रथमप्रवृत्तेपुंस्येवायंदोषइत्यर्थः ॥ ३८ ॥ ननुस्त्रियाअपितदनुमोदनादपराधोस्त्येवेत्याशंक्याह स्त्रियाही ति तस्यआत्मनाशरीरेणसदृशंइंद्रमालक्ष्येतिशेषः आत्मानंशरीरंपरमंश्रेष्ठंददौ स्वपतिवेषेणागतायपरस्मैपतिबुद्ध्याशरीरंप्रयच्छंत्याममभातुर्नव्यभिचारदोषोस्ति गर्भानुत्पत्तेःकुलसंकराभावाच्चनेयंवध्येत्य र्थः ॥ ३९ ॥ उपसंहरति नापराधइति किंचसर्वेषुकार्येषुअपराध्यत्वात्अनुरोध्यत्वात्अल्पबलत्वेनसर्वथापुरुषाधीनत्वात् तथाचबलात्कारकृतेव्यभिचारादौस्त्रियोनापराध्यंतीत्यर्थः ॥ ४० ॥

Digitized by Google